

POSTANOWIENIE

31 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 31 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K.B.1

przeciwko K.B.2 i S.B.

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Bielsko - Biała w Bielsku - Białej

i interwenienta ubocznego P.B.

o rozwiązanie przysposobienia,

na skutek skargi kasacyjnej K.B.1

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z 13 grudnia 2024 r., II Ca 835/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. przyznaje kuratorowi adwokat S.K. od Skarbu Państwa -
Sądu Rejonowego w Bielsku - Białej kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) złotych tytułem kosztów reprezentowania
małoletniego K.B.2 w postępowaniu kasacyjnym.**

[J.T.]

UZASADNIENIE

Powódka K.B.1 wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej, którym oddalono apelację skarżącej od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo w sprawie o rozwiązanie przysposobienia toczącej się przeciwko S.B. i K.B.2, z udziałem Prokuratury Rejonowej Bielsko-

Biała Północ w Bielsku Białej oraz interwenienta ubocznego po stronie pozwanej w osobie P.B.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Miało ono dotyczyć tego, „czy poza dwiema ustawowymi przesłankami rozwiązania stosunku przysposobienia przez sąd, koniecznym jest uwzględnienie czy żądający rozwiązania przysposobienia ponosi winę za wystąpienie ważnych powodów, o których mowa w art. 125 § 1 kro”. Powódka wskazała przy tym, że w orzecznictwie podaje się, iż wspomniana ostatnio przesłanka nie ma podstaw normatywnych, jednak w wypowiedziach Sądu Najwyższego obecny jest także pogląd odmienny, zgodnie z którym zawiniony rozpad rodziny stanowi negatywną przesłankę rozwiązania przysposobienia.

Powyższe zagadnienie prawne powiązane było również przez skarżącą z przyczyną kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., jednak powódka nie przedstawiła w tej kwestii odrębnego wyводу. Przedstawione dalej uwagi wyjaśniające, dlaczego w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, świadczą zarazem o tym, z jakiej przyczyny nie zachodzi również potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów prawa. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia

prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Zidentyfikowane przez skarżącą zagadnienie prawne nie występuje w sprawie. Sąd Okręgowy nie przyjął bowiem, że rozwiązanie przysposobienia jest niedopuszczalne, gdyż powódka ponosi winę i to ona jest odpowiedzialna za wystąpienie „ważnych powodów”, o których mowa w art. 125 § 1 zd. 1 k.r.o. Przeciwnie, Sąd drugiej instancji ocenił jedynie, podobnie jak wcześniej Sąd Rejonowy, że w sprawie nie zachodziły ważne powody, które uzasadniałyby rozwiązanie przysposobienia. Postawione przez skarżącą pytanie abstrahuje zatem od oceny prawnej stojącej za wydaniem zaskarżonego wyroku. Rzecz nie w tym, że z art. 125 § 1 zd. 1 k.r.o. wynika (w istocie pozaustawowa) przesłanka w postaci braku odpowiedzialności powoda za wystąpienie ważnych powodów, lecz w tym, że *in casu* powodów takich nie stwierdzono. Co więcej, w odniesieniu do K.B.2, co do którego stosunki stron, w tym zachowane więzi, także zostały opisane w szerszym kontekście, oddalenie powództwa mogło być samoistnie uzasadnione treścią art. 125 § 1 zd. 2 k.r.o.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego istotnie wyjawia się dość surowa ocena powódki jako matki pozwanych. Ocena ta w dużym stopniu powiela stanowisko Sądu Rejonowego, a przy tym jest niezupełnie spójna, oparta na częściowo różnie charakteryzowanych przyczynach niespełnienia się przesłanek

orzeczenia o rozwiązaniu przysposobienia. Niewątpliwie relacje stron nie ułożyły się w prawidłowy sposób, o czym świadczy także fakt wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie. Z ustaleń faktycznych wynika jednak, że między pozwanymi a powódką wciąż istnieje pewien rodzaj więzi; ta zachowana jeszcze więź z biegiem czasu może natomiast okazać się źródłem lepszego zrozumienia przez wszystkich zainteresowanych złożonej, zmiennej sytuacji, w której powódka i pozwani próbowali odnaleźć sposób na tworzenie rodziny.

Powódka podjęła się trudnego zadania wychowania dwojga dzieci dotkniętych zaniedbaniami w rodzinie naturalnej. Niewątpliwie wykazywała liczne starania wychowawcze, które okazały się częściowo skuteczne i dzięki którym pozycja życiowa pozwanych jest dziś istotnie lepsza niż ta, której można by się spodziewać, gdyby nie zostali oni przysposobieni. Tak jak w innych rodzinach, również w relacjach powódki z pozwanymi był lepszy czas i były okresy konfliktów, niezrozumienia, żalu czy zawiedzionych oczekiwań. Cechujące się zaangażowaniem starania powódki o edukację i utrzymanie dzieci współwystępowały z dążeniem do ułożenia sobie własnego życia osobistego, czego powódce – która z różnych przyczyn także funkcjonowała w trudnych uwarunkowaniach i poszukiwała poczucia stabilizacji – trudno odmówić. Okoliczność tego, kto odpowiada za aktualny stan relacji między stronami postępowania (i czy istotnie w każdym wypadku obecne relacje rodzinne są wywołane czyjąś winą), nie ma jednak znaczenia w świetle przyjętej przez Sąd Okręgowy oceny, zgodnie z którą nie istnieją „ważne powody”, które uzasadniałyby rozwiązanie przysposobienia.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi. Podniosła, że w odniesieniu do pozwanego S.B. bezzasadnie przyjęto, iż uwzględnienie powództwa jest niedopuszczalne z uwagi na art. 125 § 1 zd. 2 k.r.o. (dobro małoletniego dziecka), podczas gdy jest on osobą pełnoletnią.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwiej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa

z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (zob. postanowienie SN z 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01).

Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Wbrew twierdzeniom skarżącej ocenę o niedopuszczalności uwzględnienia powództwa, gdyż skutek rozwiązania przysposobienia miałoby ucierpieć dobro małoletniego dziecka, wyrażono wyłącznie w odniesieniu do (małoletniego w dacie orzekania) drugiego z pozwanych. Nie wyrażono jej natomiast w stosunku do S.B. (s. 34 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego). Sąd drugiej instancji wyraźnie oddzielił ocenę w tym przedmiocie podstaw oddalenia powództwa i powołał się na dobro małoletniego tylko w przypadku młodszego z pozwanych. W odniesieniu do obu pozwanych szeroko uzasadnił natomiast oddalenie powództwa opisem złożonych relacji, w tym więzi, między członkami rodziny.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O wynagrodzeniu kuratora orzeczono zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sąd Najwyższy miał przy tym na względzie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2025 r., SK 89/22; nadto w postępowaniu kasacyjnym wynagrodzenie kuratora nie powinno być niższe od

wynagrodzenia pełnomocnika (analogicznie postanowienie SN z 18 lipca 2024 r., I CSK 1516/24).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

(M.M.)

[a.ł.]